

Ak?II? Telefon Ba??ml?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon Ba??ml?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16652>

Özet

Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği (ATBÖ), bireylerde ağırlık ve sorunlu akıllı telefon kullanımını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle genç popülasyonda **akıllı telefon bağımlılığı** olgusunun yaygınlığını ve şiddetini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, 2014 yılında Demirci ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olup, genç yetişkin örneklem üzerinde güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak kabul edilmiştir.

Bu çalışma, uluslararası alanda kullanılan Smartphone Addiction Scale (SAS) ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması temsil etmektedir. Elde edilen bulgular, ölçeğin klinik değerlendirme ve akademik araştırmalar için uygunluğunu kanıtlamış, böylece teknoloji bağımlılığı alanındaki çalışmalara önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Akıllı Telefon Bağımlılığı, Psikometri, Bağımlılık Ölçeği, Genç Popülasyon, Türk Versiyonu, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Demirci, K., Orhan, H., Demirdas, A., Akpınar, A., Sert, H.

Amaç

Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin akıllı telefon kullanım alışkanlıklarının potansiyel bir bağımlılık seviyesine ulaşp ulaşmadığını saptamaktır. Ölçek, özellikle üniversite öğrencileri ve genç yetişkinler gibi yüksek riskli popülasyonlarda, ağırlık akıllı telefon kullanımından kaynaklanan işlevsel bozukluklar ve psikolojik semptomlar tespit etmek üzere tasarlanmıştır.

Bu araç sayesinde, klinik uygulamalarda ve halk sağlığı araştırmalarında, akıllı telefon bağımlılığı riski taşıyan bireylerin erken teşhisi mümkün olmakta ve bu durumun önlenmesine yönelik etkili müdahale programlarının geliştirilmesine destek sağlanmaktadır.

Yapı

Ölçek, davranışsal bağımlılıkların temel bileşenlerini yansıtan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Bu yapı genellikle şunları içerir:

Tolerans: İstenen etkiyi elde etmek için giderek daha fazla akıllı telefon kullanma ihtiyacı.

Geri Çekilme (Yoksunluk): Telefon kullanılmadığında hissedilen huzursuzluk, kaygı veya sinirlilik.

Zaman Yönetimi Sorunları: Planlanandan daha uzun süre telefonda kalma.

Günlük Yaşamda Çatışma: Akıllı telefon kullanımı, okul veya sosyal ilişkilerde sorunlara yol açması.

ATBÖ, bu bileşenleri kapsayarak, akıllı telefon kullanımı kontrol düzeyi ve sorunlu hale gelme derecesini nicel olarak belirler.

Geçerlik

Demirci ve arkadaşları (2014) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması, ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğunu desteklemektedir. Yapılan analizlerde, ölçeğin maddelerinin teorik olarak öngörülen bağımlılık yapısını ölçtüğü gösterilmiştir. Yapı geçerlik çalışmaları kapsamında, ölçeğin faktör yapısı incelenmiş ve özgün yapıyla uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, ATBÖ puanlarının diğer ilgili psikolojik değişkenler ve bağımlılık ölçümleriyle anlamlı korelasyonlar gösterdiği belirlenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa), ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Demirci ve arkadaşları'nın çalışmasında elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği'nin Türk popülasyonunda kararlı ve güvenilir sonuçlar ürettiğini kanıtlamaktadır. Bu güvenirlik düzeyi, ölçeğin tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar vereceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla açılmaya ve doğrulanmaya faktör analizleri kullanılmıştır. Bu analizler, akıllı telefon bağımlılığı kavramını oluşturan temel boyutlar ortaya çıkarmıştır. Faktör analizi sonuçları, Türk popülasyonundaki verilerin ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısıyla uyumlu olduğunu göstermiştir. Bu yapısal uyum, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinin başarılı olduğunu ve teorik olarak sağlam bir temele oturduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Uyarılma ve Geçerlik/Güvenirlilik Çalışması)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 4 veya 5'li Likert formatında uygulanır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genç Popülasyon

Age Group: Genç yetişkinler

Population Details: Üniversite öğrencileri ve benzeri genç yetişkin gruplar.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Akıllı Telefon Kullanımı, Davranışsal Bağımlılık, Klinik Psikofarmakoloji, Ölçek Uyarlama, Gençlik Psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: kdrdmrc@yahoo.com (Sorumlu Yazar: Kadir Demirci)

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Bu ölçek adaptasyon çalışması 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı, özellikle ticari veya büyük ölçekli araştırmalar için sorumlu yazar Kadir Demirci ile iletişime geçilerek izin alınması gerektirebilir. İletişim e-posta adresi: kdrdmrc@yahoo.com.

Orijinal makale PDF dosyası buradan indirilebilir: [smartphone-addiction-scale-in-a-younger-population-toad.pdf](https://www.marmara-elibrary.com/tr-scales-arabpsychology.com/smartphone-addiction-scale-in-a-younger-population-toad.pdf)

Kaynaklar

Demirci, K., Orhan, H., Demirdas, A., Akpınar, A., & Sert, H. (2014). Validity and reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale in a younger population. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni-Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 24(3), 226-234. Makaleye erişim linki: [proxy2.marmara-elibrary.com](https://www.marmara-elibrary.com).

Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM